

izseljevanje izvežbanih delavcev v Rusijo

Stotisoč prisilcev bo le šest-
tisoč dobilo službe. — Pogod-
be veljajo za eno in dve leti.
Med prisilci so večinoma izse-
ljenci.

New York. — (FP) — V se-
nati gospodarski krizi, ki ra-
si Rusije objema ves svet, de-
lajo bolj in bolj obračajo svo-
je v delo delavcev. In med
timi državami je Amerika na
prvi mestu; katere delavstvo
je novo delo v Rusiji. Ta
novi paradoks je razvi-
njen iz stotisoč aplikacij za izse-
ljevanje v Rusijo, katere je prejela
Amortg Trading korporacija v
New Yorku.

V preteklem stoletju, do sve-
tovne vojne, je bila nova de-
žela Amerika, ki je sprejemala
tisoče priseljencev v svoje to-
varne, plavice, rudnike, polja,
ovode in železnice. In ko je
gradila svoj kolosalni indu-
strijski aparat, je zapirala vrata
izseljevanju. Z mrzličnih iz-
seljevanjem strojne pro-
dukcije je vsa leta povojne pro-
prijete metala stotisoče de-
lcev na ceno. Ko je prišla
gospodarska kriza, se je armada
zaposlenih hitro dvignila
pet, šest, sedem milijonov
zaposlenih, ki so prepričani
nisi sebi. Kapitalistična A-
merika se zanje ne zanima Ra-
mno kolikor jo sili v to
lahko pred izgredi sestradanih
delavcev, kar pa upa preprečiti
milostinski akcijami.

in sedaj se ta armada brez-
delnih obrača proti Rusiji u-
čot, da dobi tam delo in kruh.
Amerikanska Rusija, ki s hru-
kom silo gradi novo družbo, v-
teri naj imajo prednosti člo-
veške vrednote in ne privatna
tina in gonja za profitom,
bo absorbirala vseh, ki se že-
naseliti v njo ter ji pomagati
svojem strokovnim znanjem
spretnostjo.

Amortg korporacija pravi,
je Rusija pripravljena spre-
jeti v prihodnjih mesecih tega
le okrog šesttisoč od stoti-
ameriških delavcev, ki bi se
izselili. Glavni vzrok temu
ker Rusiji primanjkuje sta-
vanj in ne samo izvežbanih
delavcev. Ker pa vlada garan-
ta vsakemu delavcu, ki ga
rejmje v svoje industrije, sta-
vanje ter iste socialne ugod-
nosti kot so jih deležili ruski de-
delci, je pomanjkanje stano-
vni glavni zadržek pri spreje-
ju tujezemskih delavcev.
pa edini.

Drugi razlog je, ker sovet-
ska vlada želi imeti popolno
strolo tudi nad priseljenci-
tako iz gospodarskega sta-
la kot iz političnih ozirov.
V Rusiji je sedaj 2500 ameri-
delavcev, od katerih je
tisoč inženirjev. V premo-
vnikih v Kuznetzu, Sibiriji,
125 ameriških rudarjev in
hanikov. Do prihodnjega ja-
nja pa bo odšlo tja nadalj-
1600.

Tristo avtomobilskih in trak-
skih delavcev je bilo posla-
v ogromno tovarno za trak-
e v Stalingradu; sto jih je
lo v traktorsko tovarno v
arkovu in enako število v
to tovarno v Nižni Novgo-
ter Amo avtno tovarno v
ukvi. V lesno industrijo Ka-
lje bo poslanih od 600 do
0 delavcev. Krog 70 mehani-
v za poljedeljske stroje bo
potovalo v razne tovarne v
stov na Donu, 400 pa v Sa-
lov in Novorosijsk.

Okrog 400 jeklarskih delav-
v odputje v novo jeklar-
vno tovarno, kjer gradijo
večje jeklarne na svetu, ter
Kuznetz. Jeklarne v Magni-
torskem bo prejela premo-
Kuznetza, jeklarne v Ku-
tzu pa rudo iz Magnitogor-
la. Razdalja med obema kra-
ma je okrog tristo milj.
Nad 350 gradbenih delavcev

Sedem milijonov brezpo- selnih prihodnjo zimo

Green priporoča skrajšanje de-
lovnih ur in razdelitev dela kot
remeduro. — Število brezpo-
selnih v Kanadi se znižuje

Washington, D. C., 28. avg. —
William Green, predsednik Ame-
riške delavske federacije, je
mnenja, da bo število brezposel-
nih v Združenih državah naraslo
na 7,000,000 prihodnjo zimo. De-
jal je, da je večja uposlitev de-
lavcev v avgustu le sezonska in
da bo število brezposelnih prife-
lo spet naraščati v prihodnjih
mesecih. On estimira, da je bilo
1. avgusta krog 5,100,000 de-
lavcev brez dela.

Green je izjavil, da je skraj-
šanje delovnih ur in razdelitev
dela edin način, da se zmanjša
brezposelnost. Dejal je, da je bi-
lo v avgustu 18.4% članov fede-
racije brez dela v primeri z 18.8
odst. v juliju, 18.2 v juniju in
17.1 odst. v maju.

Ottawa, Kanada, 28. avg. —
Zaposlenost se je spet dvignila v
Kanadi v mesecu avgustu kot je
razvidno iz vladne statistike, ki
je bila včeraj objavljena. Stati-
stika se nanaša na poročila, ki
jih je dobila vlada od 7,837 in-
dustrijskih firm. Te firme so i-
mele v mesecu avgustu uposle-
nih 956,238 delavcev v primeri
z 934,419 v juliju.

Policijska dovolila spomin- ski shodi

Strahovi Sacco in Vanzettija iz-
gnili iz Bostona; dva spomin-
ska shoda

Boston, Mass. — (FP) — Pr-
vič po eksekuciji Sacco in Van-
zettija pred štiri leti se je
bostonska policija otreala stra-
hu in dovolila spominke shode
na bostonskem Commonu in v
dvoranah.

Kontrast med letošnjo oblet-
nico umora in obletnicami prejš-
njih let je popoln. Letos ni po-
licija nikogar nadlegovala in
je izdala dovoljenje za spomin-
ske shode vsakomur. Prejšnja
leta je pa vse shode prepoveda-
la. Ker so se pa kljub temu
vršili, je bilo vsako leto več go-
vornikov aretiranih.

Letos se je vršil velik spom-
inski shod na bostonskem
Commonu, na katerem so na-
stopili komunistični govorniki.
Drugi shod se je vršil v Old
South Meeting Housu, katerega
je priredil Sacco-Vanzettijev
spominski odbor. Govorila sta
Mary Donovan Hapgood in
Powers Hapgood; oba sta bila
aktivna v obrambnem gibanju
in prizadevanju, da se prepreči
umor dveh nedolžnih delavcev.

bo odšlo na razna konstrukci-
jska dela; sto rudarjev v železo-
rudnike in več sto izvežbanih
poljedeljskih delavcev na držav-
ne in kolektivne farme.

Od šesttisoč sprejetih prosil-
cev je bilo 2000 že najetih. Med
njimi in Amortg korporacijo,
ki zastopa ruske industrije, je
bila sklenjena pogodba za eno
ali dve leti. Pogodba za rudar-
je, tesarje, strojnike, železni-
čarje in druge delavce določa
isto plačo in delovne ter druge
razmere kot veljajo za ruske
delavce. Kriterij so kolektivne
pogodbe med unijami in sovet-
skimi trusti. Inženirji in drugi
tehnikci so najeti potom pose-
bnih individualnih pogodb.

Med prosilci so večinoma tu-
jezemski delavci, ki so se prise-
lili v Ameriko, katero po mno-
gih letih bivanja žele zapustiti.
Mnogi se tudi nameravajo stal-
no naseliti v Rusiji in odputi-
jejo s družinami. Rusija naje-
ma izvežbane delavce tudi v E-
vropi, največ v Nemčiji.

HILLQUIT - THO- MASOVA AFERA ZAKLJUČENA

Diskuzija v strankinem glasilu
končana

New York. — S priobčenjem
Thomasovega in Hillquitovega
pisma v zadnji številki stranki-
nega glasila, uprava New Lead-
erja pravi, da je ta afera za-
ključena, ker bi polemika niko-
mur ne hasnila. V tem se oči-
vidno strinjata tudi oba sociali-
stična voditelja, ko pravita, da
bo bolje za stranko, ako nasta-
ne mir med člani radi te afe-
re.

V zaključnem odgovoru Tho-
mas pravi, da je bil prisiljen
javno izsrti svoje mnenje gle-
de tožbe, katero je Hillquit vlo-
žil v interesu ruskih carlistov
proti nekaterim ameriškim olj-
nim družbam, ki so dobile kon-
cesije od sovetov, ker je Hill-
quit v obtožnici izvajal, da je
Rusija "nelegalno zasegla" olj-
ne vrele.

Thomas pravi, da ima vsaka
država to pravico. V slučaju,
da bi Hillquit zmagal na sodi-
šču, bi bila s tem odprta pot za
nove odškodninske tožbe, v ka-
terih bi bila posredno prizadeta
tudi Rusija. Take tožbe tudi
odtujujejo zblizanje obeh drž-
av in odpirajo pot do bolj koga
in do vojne. Thomas priznava
Hillquitove zasluge za stranko
in omenja, da je prišlo do spora
največ radi tega, ker on gleda
bolj optimistično na Rusijo kot
pa Hillquit.

Hillquit zanika Thomasove
argumente glede pravice posa-
mezne države o zasegi privatne
lastnine. Omenja, da je ta
pravica že etablišana. Tudi bi
s to tožbo ne bila dana prilika
za nove sodnijske procese proti
Rusiji.

On pravi, da ne nasprotuje
toliko Thomasovemu mišljenju
kot metodam, s katerimi je pri-
šla stvar v javnost. Insistira,
da bi morala o stvari najprej
ukrepati strankina avtoriteta,
ako je bilo kaj napačnega na
njej, ne pa posamezni član.

Tudi zanika, da je Thomaso-
va zasluga, da je odstopil od
tožbe kot odgovdnik in "prišel
na pravo pot. Nobena stvar mi
ni delala toliko preglavice pri
odločitvi kot njegova akcija."

Pridelovanje bombaža v Louisi- ni prepovedano

Baton Rouge, La., 28. avg. —
Spodnja zbornica državne legi-
slature je včeraj sprejela pred-
logo, ki prepoveduje farmar-
jem sejanje in pridelovanje
bombaža v prihodnjem letu.
Predloga je bila takoj poslana
v senatsko zbornico in bo naj-
brž sprejeta. Predlog spon-
sorira governor Long.

Letalo DO-X dospelo v New York

New York, 28. avg. — O-
gromna nemška letalska jahta
DO-X je včeraj prispela v New
York a 53 potniki in bila delež-
na navdušenega sprejema s
strani ogromne množice, ki se
je zbrala na letališču North

Anglija dobi novo posojilo

Pogajanja v teku. Obdolžitve v
angleškem delavskem časopi-
su, da so ameriški bankirji
diktirali padec laboritske vla-
de, potrjene

London, 28. avg. — Uradno
naznanilo iz Washingtona, da je
predsednik Hoover sankcioniral
\$400,000,000 kredit Veliki Bri-
taniji, je dospelo sinoči v Lon-
don in vest je bila objavljena v
angleškem časopisu. Naznanilo
je napravilo ugoden vtis v finan-
čnih krogih.

New York, 28. avg. — J. P.
Morgan & Co., vodilna finančna
firma na Wall Streetu, je včeraj
naznanila, da so v teku pogaja-
nja glede ameriško-francoskega
posojila Veliki Britaniji. Oficel-
na izjava o rezultatu pogajanj
bo objavljena danes.

Odkritje, da je Morganova fi-
nančna hiša voditeljica v poga-
janjih glede dobave novega po-
sojila Veliki Britaniji, je prišlo
par dni potem, ko je delavsko ča-
sopisje v Angliji obdolžilo ame-
riške bankirje, da so oni diktira-
li padec laboritske vlade. Direk-
tna obdolžitve je bila prav za
prav naperjena proti federalni
rezervni banki v New Yorku, na-
mesto proti Morganovim intere-
som.

Rečeno je bilo, da je federal-
na rezervna banka zahtevala re-
dukcijo podpora za najmanj deset
odstotkov kot pogoj za nadaljnja
posojila. Obdolžitve v delav-
skem časopisu so bile dementi-
rane v Washingtonu in v Lon-
donu. Da so imele obdolžitve re-
alno podlago, je razvidno iz dej-
stva, da je Morganova firma pri-
šla s ponudbo glede novega po-
sojila kakor hitro je MacDonald
formiral novo vlado, v kateri
tvorijo večino konservativci in
liberalci. To bolj kot vse drugo
potrjuje, da so bile obdolžitve v
angleškem delavskem časopisu
utemeljene.

Pariz, 28. avg. — Francoški fi-
nančni minister je naznanil, da
se je vlada Velike Britanije o-
brnila na Francijo za nadaljnjo
veliko posojilo, da podpre svojo
finančno strukturo.

Sir Frederick Leith Ross, u-
radnik v angleškem zakladniš-
kem departmantu in zastopnik
angleške državne banke sta vče-
raj prispela z aeroplanom v Pa-
riz na konferenco s francoskimi
bankirji. Posvetovanja so trajala
ves dan in pričakuje se, da bo do-
govor glede novega posojila ob-
javljen danes.

Oblačilni delavci se vračajo v tovarne

Boston, Mass. — Od 2,500 o-
blačilnih delavcev, ki so pred
par tedni zastavkali, se je krog
dvatisoč vrnilo v tovarne, ker so
lastniki podpisali pogodbo z A-
malgamated Clothing Workers
of America. Pričakuje se, da se
bodo tudi ostali tovarnarji po-
dali in podpisali dogovor z unijo
oblačilnih delavcev.

Beach. Jahta je zapustila Fried-
richshafen, Nemčija, pred de-
setimi meseci in v tem času je
letela nad štirimi kontinenti.
Na njenem potu so jo spremlja-
le razne neizgode in treba jo je
bilo večkrat popravljati.

LABORITI NAPO- VEDALI VOJNO NOVI VLADI

MacDonald in Snowden se bosta
umaknila iz političnega življe-
nja. Voditelji delavskega gi-
banja pozivajo ljudstvo, naj
strmoglavi koalicijsko vlado.
Nove obdolžitve glede mahina-
cij ameriških bankirjev

London, 28. avg. — "Daily He-
rald", glasilo delavske stranke,
je danes objavil vest, da ne bo-
sta premier MacDonald in fi-
nančni minister ponovno kandi-
dirala v parlament pri prihod-
njih splošnih volitvah. To pome-
ni, da se bosta vsaj začasno u-
maknila iz političnega življenja.

London, 28. avg. — Sovražni-
ki nove angleške vlade so včeraj
spregovorili odločno besedo. Gla-
vni stan angleškega delavskega
gibanja, ki ga sedaj vodi bivši
zunanj minister Henderson, je
izdal vojno napoved in v poseb-
nem manifestu poziva angleško
ljudstvo, naj sodeluje z njim v
akciji, da se strmoglavi nova
vlada.

Manifest direktno obdoljuje
ameriške bankirje odgovornosti
za padec delavske vlade, ker so
zahtevali redukcijo podpora bre-
zposelnim kot pogoj za nadaljnja
posojila. Dalje naglašajo, da se no-
va koalicijska vlada pripravila
na napad na delavski življenjski
standard, da se izvleče iz situac-
je, katero so povzročili privatni
bančni interesi, pri katerih ljud-
stvo nima nobene besede.

Manifest zanika, da je Velika
Britanija bankrotirala in poka-
zuje na ogromne investicije brit-
skega kapitala v inozemstvu.
Pravi, da bi vlada prav lahko
podpirala brezposlene, toda uda-
la se je pritisku zunanjih sil, ki
so trdile, da Anglija daje slab
zgled drugim državam, ker taksi-
ra bogatine in jih sili, da morajo
skrbeti za reveže. Manifest od-
stavlja, da koalicijska vlada pri-
pravlja fundamentalno spre-
membo socialnih amernic, katere
je uveljavilo delavstvo po dol-
gem boju, in urgira odločno pro-
tivladno opozicijo s strani delav-
skega gibanja.

Prekorajli angleški zaliv

Dover, Anglija, 28. avg. —
Karl Naumestnik je včeraj pre-
korajli angleški zaliv. Pri tem
je rabil "vodne smuči", dolno
podobno pripravo, katere je i-
mel na nogah. Naumestnik je
prišel svojo pot zgodaj zjutraj
iz Griz Neza, Francija, in sto-
pil na angleška tla v Doverju
ob 4. popoldne. Na njegovi po-
ti ga je spremljala neka ribička
ladja.

Eksplozije bomb v gledališčih

Chicago, 28. avg. — V treh
kinogledališčih, ki so zapletena
v vojno z unijo filmskih ope-
ratorjev, so danes zjutraj po-
lele bombe. Radi eksplozije je bilo
najbolj poškodovano gledališče
Ridge, 1650 Devon ave. Škoda
se ceni na \$5,000. Drugi dve
gledališči nista utrpeli velike
škode.

Federacija kritizi- ra Hooverja

Sprejela je resolucijo, ki urgira
predsednika, naj skliče izred-
no zasedanje kongresa

Syracuse, N. Y., 28. avg. —
Newyorška delavska federacija,
ki zboruje v tem mestu, je na
včerajšnji seji soglasno sprejela
resolucijo, da federalna vlada
izda bonдно izdajo v vsoti pet
milijard dolarjev, ki naj bi se
porabili za financiranje javnih
del širom Amerike. Federacija
je dalje apelirala na Hooverja,
naj takoj skliče izredno zaseda-
nje kongresa, ki naj bi razprav-
ljal in sprejel mere za pobljanje
brezposelnosti.

Predsednik federacije John
Sullivan je dejal, da je federalna
vlada pokazala začasa svetovne
vojne, da lahko zbere milijarde
dolarjev za druge narode in da
je sedaj čas, da stori isto v ko-
rist ameriškega delavstva, ki
trpi valed industrijske depres-
je. James F. Holland, bivši dol-
goletni predsednik federacije, pa
je dejal, da se mu čudno zdi, ker
federalna vlada noče storiti to-
liko za stradajoče ameriške de-
lavce kot je storila za lačne Ar-
mence in Belgijce.

Delavstvo proti razmeram pri Boulder jezu

Unije zahtevajo, da vlada ukine
kontrakt in prevzame delo

San Francisco, Cal. — Radi
nečloveških razmer in tiranske-
ga postopanja s delavci pri
gradnji Boulder jesa vstala
med unijami na zapadu veliki
odpor proti privatnim kontrak-
torjem, ki grade jez.

Centralni delavski svet okra-
ja San Joquina je sprejel dalj-
šo resolucijo, v kateri navaja
opresijo delavcev in samopa-
nost uprave Six Realities, Inc.,
ki gradi jez. Zahteva, da vlada
ukine gradbeno pogodbo s to
kompanijo in da prevzame delo
njen reklamacijski department.

Resolucija je bila poslana
vsem centralnim unijam Ame-
riške delavske federacije, oba-
ma zveznima senatorjema iz
Kalifornije, Hopperju in Kon-
gresu. Unija svestira kongre-
su, naj ne dovoli nadaljnjih a-
propriacij, dokler obstajajo
škandalozne razmere pri delu in
v kempi, odnosno, dokler vlada
ne prevzame dela in poskrbi, da
se bo s delavci človeško postop-
alo in da bodo prejeli pošteno
mezo.

V resoluciji je navedena iz-
java glavnega upravitelja Six
Realities, Inc., Wattisa, ki je
rekel: "Mi ne bomo govorili s
delavci o stvari. Oni bodo de-
lali tako kot mi hočemo in pod
našimi razmerami, ali bodo pa
ali." Pričakuje se, da bo kon-
gres odredil preiskavo, čim se
snide na zasedanju.

Stavkarji oproščeni na sodišču

San Jose, Cal. — Na prvi o-
bravni proti delavcem, ki so
zastavkali v tukajšnji konzerv-
ni tovarni, je bilo šest stavkar-
jev, ki so bili obtoženi hujskane-
ja na izgredo, oproščeni. Proti
glavnim voditeljem stavke, ki
so obtoženi enakega prestopka,
se obravnava še ni vršila. Stiri-
najst moških in žensk se še ved-
no nahaja v ječi. Lastniki to-
varn so apelirali na federalno
vlado, naj deportira vsakega a-
retiranega stavkarja, ki ni ame-
riški državljan.

Center prebivalstva v Indiani

Linton, Ind. — Zvezni ce-
zuzni biro naznanja, da je sre-
dišče ameriškega prebivalstva
2.9 milje severovzhodno od
tukaj. L. 1920 je bil center
8.3 milje južno od Spencerja,
Ind., v naslednjih desetih letih
pa se je premaknil za 22.3 milje
proti zapadu in 7.6 milje proti
jugu.

GOSPODARSKE IN POLITIČNE KRI- ZE V EVROPI

Kapitalistično gospodarstvo dr-
vi delavce in kmete v bankrot.
Francija skuša dominirati o-
stale evropske države

London. — (FP) — Evropski
delavci in kmetje sede na vul-
kanu. Situacija je slična oni pred
svetovno vojno, ki je rodila stra-
hovite posledice. Kapitalizem, ki
kontrolira diplomate in generale,
se spet pripravlja, da vrže Evro-
po v kaos, ki bo usodnejši za e-
vropske narode kot je bila zdra-
nja svetovna vojna.

Ekonomski konflikti so doved-
li do svetovne vojne l. 1914 in
diktirali mirovne pogodbe leta
1919. Kot koncesijo masam so
državni ustanovili Ligo narod-
ov, ki pa nima nikake ekonom-
ske ali politične moči. Odkar je
bila Liga ustanovljena, politič-
ni in ekonomski konflikti nepre-
stano razburjajo evropske dr-
žave.

Liga narodov je storila prav
malo za omiljenje pritiska, ki ga
velesile izvajajo nad šibkejšimi
narod. Liga ni niti poskušala, da
omaji politično, ekonomsko in
militaristično tekmo med Fran-
cijo, Veliko Britanijo in Italijo.

Vladajoči razred Francije sku-
ša sedaj dominirati Evropo. Nje-
gov prestiž je bil pojačan po kon-
čani svetovni vojni. Zaloga slata
so se stakale v njegovo blagajno
in sedaj hoče na vsak način vdr-
žati svojo pozicijo na račun av-
dij glavnih tekmecev — Velike
Britanije, Italije in Nemčije.

Velika Britanija je sklenila
sveto s Francijo pred trideset-
mi leti v bojanski pred Nemčijo.
V strahu je bila, da bo Nemčija
kontrolirala kontinentalno E-
vrope. Nemška nevarnost je si-
cer minila, toda na njeno mesto
je prišla Francija, ki je sedaj
močnejša kot je bila Nemčija
pred svetovno vojno. Francija
razpolaga s največjo militaristi-
čno silo na svetu in njena voja-
ška letala stalno ogrožajo var-
nost Velike Britanije. Francija
je največ pripomožila k strmo-
glavljenju ekonomske pozicije,
ki jo je vzdrževala Anglija zad-
nji dve desetletji.

Francoški zunanji minister
Briand je pred dvema letoma
organiziral gibanje, ki naj bi do-
vedlo do ustanovitve unije evrop-
skih držav. Bojazen pred ekon-
omsko agresivnostjo Združenih
držav na eni strani in strah pred
napredkom v Sovjetski uniji na
drugi je bila glavna gonilna sila,
da je Briand predložil svoj na-
črt. Zadnji dogodki v Nemčiji in
Angliji pa kažejo, da se njegova
ideja še ne bo tako kmalu ure-
nila.

Šest ubitih v bitki v kaznilnici

Med ubitimi je tudi zdravnik mi-
chiganske letalnice. Stirje
jetniki izvršili samomor

Marquette, Mich., 28. avg. —
Stirje jetniki v državni jetniš-
nici so izvršili samomor, dr. A.
W. Hornbogen, jetniški zdrav-
nik, in eden jetnik sta bila u-
streljena, neki drugi jetnik in e-
den paznik pa sta bila ranjena
v bitki, ki je nastala, ko so tri-
je jetniki skušali pobegniti iz
kaznilnice.

Sinoči, osem ur po končani bit-
ki, je bil spet vzpostavljen mir v
kaznilnici. Strojne puške in re-
volverji so igrali vlogo v bitki,
predno so se jetniki, ki so sku-
šali pobegniti, zavedli, da je
jetje neizogibno, nakar so izvr-
šili samomor.

Na pomoč je bila pozvana me-
stna in državna policija, ki je
obkolila jetnišnico in tako pre-
prečila beg. Bitka je trajala več
kot eno uro in strel so padali s
obeh strani, dokler niso jetniki
izprevideli, da je nadaljnji odpor
proti veliki premoči nemogoč.

Truk Mednarodne delavske pomoči dovažja in razvaja živež in obleko za bedne rudarje v Pen-
sylvaniji, Ohio, West Virginiji in Kentuckyju.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE POSPOBNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Narodnost: za Zdravstveno delo (vsega človeka) in Kana-
do \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta, \$1.25 na četrt let, in
Chicago in Cleveland \$2.50 na leto, \$1.25 na pol leta, in
London \$3.00.Subscription rates for the United States (except Chicago)
and Canada \$5.00 per year, Chicago and Cleveland \$2.50 per year,
London \$3.00 per year.

Čine odziva po odgovoru—Kupitelj se ne vrača.

Advertising rates on agreement—Manuscripts will not be
returned.

Naslov za vse, kar ima stik s tem:

PROSVETA

2527-28 South Lawrence Ave., Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

135

Še tega je treba

Pojavila se je nova organizacija "American Federation of Business". Ime je novo, toda organizirane sile pod tem imenom so že stare in znane kot je depresija. Znanje so tudi metode, pota in smoter teh zlobov sil. Ameriški podjetniki vseh vej so se organizirani na sto različnih načinov, toda cilj je samo eden: kako obvarovati pravičen dobiček in zavarovati izkoriščanje delavskih množic. Sredstvo, s katerim najefektivnejše nastopajo, je pa ignoranca teh množic. Zdaj jim je prišlo na misel, da si nadejo še eno ime.

Voditelji nove organizacije pravijo, da bo organizacija pobijala "vsa koraka vlade v business" in komunizem. Človek bi mislil, da Hooverjeva vlada sili z vsemi štirimi v business in skuša vse poddržati, ako posluša te nervozne. Res so nalvi kakor sedemletna deca.

Charles A. Wilson, eden voditeljev in predsednik živinske borze v Chicagu, je rekel te dni, da bo Ameriška bižniška federacija skušala dobiti v svojo sredo farmarske in delavske voditelje, ki se "zavedajo, da so ameriški ideali v nevarnosti valed polagoma, toda sigurno prodorajočega socializma in komunizma". Ni dvoma, da jih lahko dobe. Na primer stric Matthew Woll je že danes aktiven pri duca organizacijah za pobijanje komunizma in ohranjanje "ameriških idealov". Lewis, ki imenitno rešuje rudarje, je tudi pripravljen. Prodanece se ne manjka v fosiliziranih delavskih unijah.

Kdaj bodo ameriški delavci tako aktivni za svoje koristi?

Bratje v Rimu

Prepir med papežem Pijem in papešem Mussolinijem je končan. Kdor je pričakoval, da Mussolini spodi Pija iz Italije ali Pij rtmoglavil fašizem, naj položi glavo pod pipo z mrzlo vodo.

Kakor poročajo iz Rima, sta se Pij in Mussolini pomirila kakor se spodobi med brati, ki se morda pokavajo radi tega, kar je v skled, a nikdar radi skleda. Mirovna pogodba do-
loča, da Mussolini oživi 15.000 klubov katoliške akcije, ki bodo odalej gojili bolj varsko stran, Pij pa dovoli, da katoliška akcija pre-
pusti vse mladinsko gibanje atletskega značaja fašistični "Ballini". Dalje sta se papeža do-
govorila, da fašisti lahko organizirajo mladino v privatnih katoliških šolah, katoliška duhov-
ščina bo pa imela širši delokrog v fašističnih mladinskih organizacijah. Tako bosta drug drugemu pomagala vladati cement v možga-
ne otrok in vzajemno bosta akrebla, da ostane italijanski človek vestransko zabit vse svoje življenje. To je zelo lepo.

Nazadnje poročajo, da Pij in Mussolini započeti kava z osebnim pobratimijem. Musso-
lini obišče Pija v Vatikanu v par mesecih. To bi se bilo spodobilo kmalu potem, ko sta rimska diktatorja sklenila lateranski pakt. Musso-
lini vsakakor priznava, da ni prav, ker toliko časa odlašajo svoje deane roke; če bi se se-
šla v siljajnem salonu vatičanske palače in ma-
lo pokramljala na samem, bi morda ne bilo teh komedij. Človek spozna svojega brata čelo, ko ga vidi. Pri tem obisku lahko odpadejo ne-
prijetne formalnosti: dečuji ne bo treba po-
ljubiti solna svetemu čel in Piju ne bo treba po fašistično integriti desnice. Kaj je treba teh bedastost med brati?

Tako je prišel mir v Rim — in prav je tako. Zakaj bi se Rim držal stare tradicije večnega bratstva kavsanja, zastrupljanja, medsebojnega izključevanja iz svete matere cerkve in drugih takih demonstracij krščan-
ske ljubezni? Ako bi se Pij in Musso še dolgo pričakala za prazen nič, bi lahko začeli še pa-
metni ljudje sumiti, da se res sovražita in stre-
šeta drug drugemu po življenju. Tako pa naj mislijo le tepci, ki drugače nič ne mislijo.

V Chicagu se imamo fletno. Te dni je bil po gangležih ugrabljen bogati John J. Lynch, ki dela business s konjaki in dirkami. Njega-
va družina se ni obrnila na policijo za pomoč, temveč na gospoda Caponeja, naj posreduje, da se Lynch vrne z zdravo kolo. Capone je ob-
ljubil, da stori svoje — in Lynch se je vrnil živ in zdrav in, kot trdi, še odkupnine mu ni bilo treba plačati. Capone je obložen z obto-
bami vseh mogočih zločinov, pa je bolj svobo-
den kakor Hoover. Zakaj ne bi bil Capone demokratiški kandidat za predsednika?

Drugi novic ni. Vreme je lepo, hvale Bogu, in kriza bo kmalu končana.

Glasovi iz naselbin

Zanimive besede iz raznih krajev

Kapitalistični cirkus

Milwaukee, Wis. — Življenje postaja zanimivejša z vsakim dnem; človek opazuje robustni individualizem, kako se zvi-
ja v krčih ne samo v Ameriki, tem-
več tudi po vseh drugih "demo-
kratičnih" deželah, pa mu ni tre-
ba obiskovati gledališč, maraton-
skih plesov ali sedenja na dreve-
sah ali pa poslušati krutečih te-
noristov in jazza na radio.

Nas v Milwaukee je na primer zabaval večer gospod Legge, predsednik Inter. Harvester Co. in bivši predsednik Hooverjeve "komisije", ki nosi lepo ime Farm Board. Gospod Legge je včeraj pomagal pokopati, oziroma se je udeležil pogreba pokoj-
nega glavnega uradnika in delni-
čarja tukajšnje Inter. Harvester Co., poprej pa je kot predsednik pre-
jmenovanega boarda pomagal pokopavati ameriške farmar-
je, potem ko jim dal potrebne lek-
cije o robustnem individuali-
zmu. Ta Legge nas je torej za-
baval, ker nam je povedal, naj ne skrbimo za bodočnost, poseb-
no pa naj si ne belimo glav za-
radi ameriškega farmarja — on si bo sam pomagal.

Tukajšnje nogavčarske to-
varne so znižale plače za 20 od-
stotkov drugič, obenem pa so dali na preizkušnjo robustni in-
dividualizem svojih delavcev s tem, da so jim zapovedali obra-
tovati v bodoče po dva stroja. Chicago, Milwaukee & St. Paul železnica je odločila za nedol-
žen čas 600 delavcev. Illinois Steel Co. pa 500, toda zadnjim so obljubili, da jih bodo zopet uposili — kadar pride čas. Ker pa je bilo pred par dnevi poro-
čano, da bo jeklarski trust zni-
žal plače vsem svojim 250.000 delavcem od 15 do 25 odstotkov, je nedvomno čas za zopetno u-
poslitev že tukaj — ker bodo de-
lavci spočiti, bodo lažje prenašali udarce.

Šeststo ameriških delavcev bo torej odpotovalo v prihod-
njih mesecih v sovjetsko Rusijo. Amtorg Corp. ima pa nad sto ti-
soč prošelj na rokah. Čuden svet. Delavci bežijo iz dežele, kjer je vsega preveč — ker ne morejo živeti v tem razkožju in potujejo v deželo "propadlih eksperimentov", kjer dela noč in dan 150 milijonov ljudi za e-
nega gospodarja, to je za ljud-
ake in terese in kjer so tako ne-
praktični, da nimajo Wall streeta, ne bankirjev, posojevalcev denarja, spekulativov in druge alične golazni, katero je Kristus nekdanj z bljem pognal iz tem-
plja. Kako bi bilo na primer v Ameriki, ko bi vsi delali za, re-
cimo, strica Sama, ki bi se vsa bogastva stekala namesto v žep posameznih parazitov v vladne zakladnice v Washingtonu in s tem seveda v žep ljudstva? To je seveda boljše ideja, ki se ne ujema s pristnim ameriškim robustnim individualizmom. V Rusiji poseduje ljudstvo vsa bo-
gastva, tukaj v Ameriki pa po-
seduje deset oseb toliko, da la-
ko kupijo cel svet, deset milijon-
ov pa niti toliko, da bi si kupili kosilo — da rabim Will Rogerso-
ve besede.

Robustni individualizem pa se izraža še v drugih oblikah v naši demokraciji. V jušnih državah je segnilo in gnije to leto mil-
ijone ton sadja vseh vrst; pšeni-
co sežigajo, ali pa gnije v skladi-
ščih; bombažna polja naj bi se vsaj deloma podorala, medtem ko imamo milijone razcapanih, gladnih, bolnih ali podhranjen-
nih, katerim pa delimo letake z nauki, kako naj uživajo več sad-
ja in vitaminov. V New Yorku gradijo za 30 milijonov dolarjev cerkev, par blokov od cerkve pa šivi tisoče družin v brigah, ki so prava gnezda zločina in naj-
hujše nemoralnosti. In haš v tej cerkvi bodo najglasnejše kričali o pregrehi in o propadajoči mo-
rali ameriškega naroda!

Kakor sem alisal, bodo naši pobožni prirediteli prihodnjo ne-
deltjo romanje na Holy Hill: menda jih bo vodil Černe — ako bo slučajno tizen. Stvar je vsakakor pametna, posebno za sedanje čase, ko je življenje tako neprijetno. Vidite, v takih ča-
sah je najbolj primerno, da se človek zopet bliža bogu in misli na prijetnosti v nebesih; take misli mu pomagajo pozabiti na malenkosti tega sveta.

Tudi v starem kraju smo ho-
dili na boja pota in naši starši in prastarši so hodili tja, pa je svet napredoval. Zakaj ne bi hodili mi? Vidite, tako je: Ljud-
stvo se bira za boja pota in za razne narodne ideale, razvija bandera in zastave, paradira v raznih procesijah in paradah, drugi pa vladajo in vsi smo polni robustnega individualizma. Ker pa vztrajamo tako trdno pri vseh čednostih naših staršev in voditeljev, pa obenem ščitimo, v kolikor je to mogoče, tudi na-
še organizacije pred politiko, posebno pred čikaškim sociali-
zmom, napredujemo na vseh straneh, kar se pač lahko vidi iz vsakdanjega življenja in sploš-
nega položaja.

Evropski ognjenik navidezno počiva. Nemčija si je začasno oddahnila in koraka polagoma proti še mnogo hujši katastrofi, ki bo prišla, ako ne prej, v enem letu. Skoro šest milijonov brezposelnih, medtem ko ograjajo deželo še vedno stari vojni dol-
govi. Kaj se bo zgodilo, kadar izbruhne novi požar, je lahko iz-
računati. Medtem pa intriga Francuza na Madžarskem, kjer je povzročila padec vlade in kjer so vse banke zaprte. Rumunija se nahaja v strašni gospodarski krizi; vsi večji denarni zavodi so zaprti ali pa na robu padca. Gos-
podarska kriza v Jugoslaviji, kjer krvavijo za francoski kapi-
talizem, ki lastuje državo. Kdo ve, kaj je namen francoskih kapi-
talistov? In v istem času so v Parizu sklenili posebne trgo-
vske pogodbe in sporazume s so-
vjetsko vlado.

Tako se ruši moč kapitalizma na vseh straneh. Delovno ljud-
stvo se ozira proti delavski državi Rusiji, ki napreduje s sil-
nim razmahom na vseh straneh in postaja orjaška sila, s katero že danes računa vse ostali svet. Tako vidimo na eni strani vse-
stranski polom, na drugi vse-
stranski napredek, na eni bedo in obup in brezupno bodočnost, na drugi dvigajoče blagostanje in srečo. Živimo v razdobju, ko se preoblikuje družabni red, ko propada sistem izkoriščanja in zatiranja ljudstva po peščici mogotcev in se dviga novi si-
stem, sistem pravice, svobode in bratoljubja. Mi pa hčimo na boja pota. . . Spartak.

Grehil Hillquita in drugih

Cleveland, O. — Naša Enako-
pravnost se je 22. t. m. malo po-
mudila v svojem uvodnem članku s Hillquitom in njegovim ad-
vokatom ter socializmom radi tega, ker je pred mesecem mislil zastopati kapitalistične oljne kompanije napram boljševoikom. Urednik Vatro Grill — ki ne lju-
bi socialistov že od Gardnove "dekadence" iz leta 1927, to je bilo tisto leto, ko so prvič po-
skusili razdvojiti tisti pevski zbor Zarjo — nam je sedaj za-
pisal med drugim tudi tole: "Bil je tu očividni slučaj, ko je vod-
ja socialistične stranke pozabil na principe v interesu osebnega dobička."

Naš odgovor bo ta: Morris Hillquit ima pač tisti preznačajni

poklic kakor urednik Grill, Dar-
row, Kašljan in mnogo drugih. To je advokatura. In dokler si-
moro v kapitalistični družbi, si moramo služiti kruh z našimi poklici: Hillquit je prevzel prav-
no zastopstvo družbe z name-
nom, da mu bo plačala kot je na-
vada v današnjih krivih časih. Nekdo bi bil gotovo prevzel. In če bi sovjetska vlada vprašala Hillquita, naj jo zastopa v prav-
ni zadevi, ne verjamem, da bi bil odklonil kakor ni Clarence Dar-
row — ki ga tudi smatrajo za prijatelja delavcev — odklonil zagovora milijonarjevega sina Leopolda in Loeba, in kakor ni naš rojak Kašljan odklonil, ko je bil najet, da zastopa nekega pi-
sarja v Ljubljani, ki toži podpo-
no organizacijo slovenskih trpi-
lov v Ameriki za \$50.000. Pre-
značajni poklic!

Ker pa je Hillquit član delav-
ske stranke in ga je ta opozorila, da se njegovo početje ne strinja s principi stranke, se je Hillquit pokoril in pustil zastopstvo v do-
tlačni pravdi — dočim se ni rojak Grill pri pevskem zboru, ker ni bil član stranke. Ni bilo vpra-
šanja discipline, pravil in kon-
stitucije, pač pa je šlo samo za to, da pride truk in odpelja ko-
stume, plano in čarter v novo poslopje, dvorana št. 1, tako da ostane le kvartet Lazarja, Ku-
kovca, Kreblja in Frančeslina. Je precej razlike med našim ad-
vokatom urednikom in advoka-
tom Hillquitom.

Nato ponavljaj, kar je že za-
pisal Donald J. Lotrich v Proletar-
cu 20. avg.: "Ne razumem, za-
kaj bi se morali toliko zanimati za stvari, ki so čisto osebne zna-
čaja. Morris Hillquit ima pravo-
vno zastopati oljne interese." Nato piše urednik: "Gotovo ima Hillquit to pravico. Toda kakš-
no pravico ima potem trdit, da je socialist in celo vodja socia-
listične stranke?" Koliko je že naš urednik star? Kje pa živi naš Morris? V socialistični družbi? On dela in računa za delo, torej dobiva plačo in temu se ne more reči osebni dobiček.

Poznam komuniste, ki je hvali-
li patriotično E. Ta rojak komu-
nist pravi, da je svobodomislec, pa je pomagal zidati slovensko katoliško cerkev na Glas in E. 61 st., Cleveland, O. Delal je proti svojim principom za plačo. Poznam socialista, ki je cerkev pokrival, dasi je svobodomislec. Delal je proti svojim principom za plačo. Dokler se je Glaslo KSKJ (Kranjsko-slovenske kat. jednote) tiskalo v Narodni tiskar-
ni v Chicagu, so ga stavili in tiskali svobodomiselni čeki ti-
skarji za — plačo. Obratno mar-
sikateri katoliški delavec zida dvorane za brezverce in tiska brezverske knjige. Unjski pek dostikrat peče kruh za skebe in unjski motornik ga vozi na de-
lo, konduktor pa vzame njegov nikelj — seveda proti svojim principom, ampak je za to plačan. Živimo v kapitalistični družbi, ki je polna blaznosti in kontra-
dikcij. Ali si moremo pomagati? Malo drugače je, kadar opazi-
mo med poklicnimi tudi nepoklic-
ni, ki imajo edino ambicijo, da plezajo kviško po onih, ki imajo principe in poklic. . .

Nadalje piše urednik, če kate-
ri rojak, ki ni dobro zapisan pri Proletarcu, premočno kihne, da to ni njegova osebna zadeva in

kičun je zato, ker ima "osebne ambicije". Pač je tam ta, vi ni-
ste samo kičun. Vi ste pljuvali. Vas namen je bil porušiti par klubov, narediti ste razdor pri pevskem zboru in rogali ste se, kako lahko boste ugonobili ono kar so drugi zgradili. Nazadnje ste tajili, da niste vedeli, da po-
jete v sobi socialističnega kluba št. 27, dasi je tam tak na-
pis na oknu. Če hočete mir, ne mažite se več v E. in nam ne bo treba več čistiti vas.

Povešam vam tudi, da klub št. 27 ni bil tisti, ki je organiziral pomožno akcijo za rudarje, am-
pak je sodeluje. Ta akcija je bi-
la organizirana v gl. stanu So-
cialist party. Tukaj gre za princ-
ple. Pred meseci je pa šlo, da si pridobimo ugled pri našem li-
stu.

V tem listu je Mary zapisala 20. t. m. med drugim tudi tole: "Kdor ni v gotovem krožku na St. Clairju, ta je 'izdajalec' in 'sovražnik' delavstva. Ha, ta je lepa! Toda ta krožek, ki si lasti monopol nad delavskimi intere-
si, se ni še nikdar v teh časih splošnega brezdelja in mislerije spomnil, da bi organiziral kak protestni šo, niti se nikjer ne pokaže na ulici, pa bilo prvega maja ali ob drugih prilikah, med-
tem ko vidimo komuniste v ne-
prestani aktivnosti. Kdo je torej danes pravi voditelj v borbi za delavske interese?"

Mary menda čita le E, Pro-
sveto in Proletarca pa samo tak-
rat, kadar je kaj notri od "samo-
stojne" Zarje, drugače bi lahko vedela, da je bil aranžiran šod v Narodnem domu na 1. maja in tam so govorili Martinek, Sharts in drugi. Proslava v SDD je pa bila 5. maja in govorila sta Mar-
tinek in Siskovich. Dne 26. juli-
ja je bil socialistični piknik za okraj Cuyahogo in tam sta go-
vorila šerif Benson iz Milwau-
keea in župan Svoboda iz Raci-
na, Wis., oba socialisti. Ali je E. kasneje poročala kaj o tem pik-
niku? Ne, delavski list se intere-
sira le za zbor samostojnih pev-
cev!

Res so komunisti paradirali 1. maja, ampak v obroču policije na konjih, motornih kolesih in v av-
tih. Hvala lepa za tako demon-
stracijo. Kar mi želimo, je to, naj delavstvo pokaže, kako zna demonstrirati z volilnim list-
kom; kadar nam to pokaže, po-
tem bodo lahko drugačne demon-
stracije. Kdo je pravi voditelj delavstva v U. S. A.? Well, Mary, komunisti niso, to vem za gotovo. — Frank Barbič.

Slabše ne more biti. . .

Cuddy, Pa. — Delavske razme-
re so take, da slabše ne morejo biti. Danes je delavec srečen, če ima kakršnokoli delo in dobi ka-
ke cente. Kako živi, ve sam naj-
bolje. Jaz sem spet začel delati v rovu, a pohvali se ne bom. Za-
služi se malo več kot nič. Vozič-
ki imajo zdaj po dve toni in pol in od tone plačajo 40c. Vrhute-
ga se ni vozilov, komaj po štiri ali pet na dva moze. Končno ne delamo vsak dan. Lahko je to-
rej izračunati, koliko dobimo na dva tedna. Potem pa naj človek živi, posebno oni, ki ima po šest ali sedem otrok!

Ljudstvo pa kar naprej spi. Noče se zdrizniti iz spanja. Kar tiho vleče kot mula, a ne zase, temveč za nikdar polne kapita-
listične žepce. Ko pa pridejo vo-
litve, tedaj vsi volijo republi-
kance in demokrate. Kaj bomo volili socialiste, ki ne bodo ni-
kdar zmagali!

Edina dobra stran te krize in slabega zasluga je, da se mar-
sikateri revež ne more zdaj mo-
tati okoli kakšne babje kikle! Medtem pa so milijoni v poman-
jkanju. Prosim člane naše jed-
note, da se naroče na Prosveto in Proletarca. — A. Shaffer.

Poročilo o Rusiji

Auburn, Ill. — V Illinois State Registru sem čital poročilo kon-
grena Henry T. Raineya iz Rusije. Takoj sem sklenil, da ga izrežem in pošljem Prosveti z že-
ljo, da ga prevede na slovensko in priobli.

Pomisli ti je treba, da kongre-
nik Rainey ni noben boljševoik in bi rajši kaj prikrajšal kot dodal o Rusiji. Članek bo zanimal one, ki zagovarjajo Rusijo; obenem bo dobra lekcijska za nasprotnike proletarske diktature.

Čestitam dopisnikom kot so Spartak, Trinajstik in nekateri drugi in jim klidem: le tako na-
prej do zmagaj! — Anton Mlačnik. (Izresek bo preveden in objavljen o prvi priliki. — Uredništvo.)

Papeževa enciklika na rešet

XVI.

To pa še ni vse. Črnokožni lastniki sužnjev so se skupaj z belokožnimi lastniki borili proti osvobodilnim robov!

Omenjeni Phillips piše, da "ustna sporo-
la, ki jih je zbral avtor od starih prebivalcev v raznih krajih ameriškega juga, močno po-
jujejo prejšnja izročila, da je v sužniških ča-
sah mnogo svobodnih črncev odločno naspro-
valo splošni emancipaciji iz bojazni, da potem izgine njihova veljavnost v svobodni črni ma-
si".

Dodd pripoveduje, kako je William Lloyd Garrison, znani vodja abolicionistov (agitator-
jev za odpravo robnstva), posetil Južno Karo-
lino ob koncu civilne vojne in čestital bivšim zamorskim sužnjem na osvobodilnih govih sužnjem. Črni magnat je pa černo govoril: "Ni treba čestitati. Če bi bilo na to, je, bi bili moji nigri še moji sužnji. . ."

Zamorske sužnjedržce omenjam tu na-
tega, ker je stvar v tesni zvezi s plemenčkim narodnostnimi in verskimi faktorji in borbi med delavci in delodajalci. Videli smo katoliške protestantovske sužnjedržce in katoliške protestantovske sužnje — in videli smo tudi, da je bil črnokožni suženj, ko je bil svobo-
den in sam imel sužnje svoje polti in vere, da nastopi proti emancipaciji sužnjem.

Vse to pomenja, da so interesi gospo-
djev povsod enaki in ti interesi jih silijo, da ne stopajo skupno. Vera, narodnost in polit ne do-
lajo baze za splošno misel in akcijo. Baza (tu-
melj, podlaga) je v ekonomskih interesih. Kdorkoli išče skupnosti mišljenja in akcije na bazi vere, narodnosti in polit, je prej ali razočaran in poglazen po sovražnem ekonomskem razredu.

Aplicirajmo ta zaključek na sedanje ind-
strijske razmere pod kapitalističnim sistemom produkcije.

Surovine, stroji in industrije so v roki kapitalističnih korporacij. Delavci nimajo vstopa v industrijo (za delo) brez dovoljenja lastnikov. Toda — kakor črni sužnji in be-
"bondmeni" v starih časih — delavci, moderni mezdni sužnji, imajo eno stvar, ki je lastni industriji potrebujejo. To je delovna sila. Ta sila je bila nekoč lastnina sužnjedržca. Danes je lastnina delavca, odkar je delavec "svobo-
den," ampak delavcu nič ne koristi, ako je ne more prodati lastniku industrije.

Vsak mezdni delavec ve to. Kapitalist kupi njegovo delovno silo (najame ga za delo) toda kupi je le toliko, kolikor potrebuje in ne več. Ako ne more kapitalist prodati dovolj blaga, ki ga izdelava delavec, ne bo kupoval bene delovne sile. Namesto tega bo zapri-
ljo tovarno in delavec mora iti svojo pot kam-
hoče. Taka je delavčeva svoboda! V tem letu (1931) domnevajo, da je v Združenih državah šest milijonov delavcev, ki ne morejo prodati svoje delovne sile po nobeni ceni. Kapitalist je nočejo kupiti, ker je ne morejo porabiti bičkonosno.

Zamorski kapitalist noče kupiti delovne sile zamorskega delavca niti nobenega drugega. Katoliški kapitalist ne mara delovne sile katoliških delavcev iz istega razloga. To velja tudi o protestantovskem, židovskem in svobodnomiselnem kapitalistu. Vsi kapitalisti imajo najprej na srcu svoj materialni dobiček, a pa ljubezni do bližnjega in človeškega blagostanja. Katoliški kapitalist ne najema le katoliških delavcev, niti jim ne plačuje več le drugim. Kadar pride depresija, tedaj katoliški kapitalist zapre tovarno in odslavi katoliške delavce kakor vse druge. Isto dela protestantovski in vsak drugi kapitalist.

Skratka: delovna sila je blago, ki jo kapitalist kupuje brez razlike na vero delavca. Tako kupuje surovine. Katoliški ali protestantovski kapitalist ne išče surovin, ki jih proiz-
cirajo katoliški ali protestantovski delavci, pa-
pa išče surovine tam, kjer so najcenejše in prav tako kupuje najcenejšo delovno silo.

(Konec priložnosti.)

Žuželke — živi toplomeri

Žuželke so v splošnem zelo občutljive za temperaturne spremembe. Kobilice so na primer kakor črčki, kakor so pokazala dolgoletna opazovanja, izvrstni, naravnost zanesljivi toplomeri. Ameriški učenjaki so dognali, da so črčki najbolj glasni pri 95 stopinjah Fahrenheit, če pa pade temperatura na 62 stopinj, se sploh ne oglašajo več. Pri temperaturi 62 stopinj kobilice ne morejo več leteti, pri 66 ali 37 stopinjah pa ne morejo niti več skakati.

Henrietta Hallenbeckova trdi, da si z lah-
koto izračuna vsakokratno temperaturo, če šteje 14 sekund klise domačega črčka in pri-
šteje potem 40 stopinj. Tedaj dobimo tem-
peraturo, seveda v Fahrenheitovih stopinjah. Prof. Dolbear je spravil prepevanje bele d-
vesne kobilice istotako v matematično formu-
lo. Trdi, da zavreči 4 krat na minuto pri vsaki stopinji nad 40 stopinj. V ostalem je bolj za-
namljiva kot toplomer, nego domači črček, če ta drži po hišnih kotih, kjer so toplote na-
mere lahko povsem drugačne nego na prostem.

Tudi čebele reagirajo na spremembe tem-
perature. Dočim se zbirajo pri 102 stopinjah Fahrenheit izven panja, se spravijo vanj, če pade temperatura na 57 stopinj. Pri 85 stopinjah so čebele najbolj delavne in tudi čep-
ki niso takrat nevarni, dočim so pod 70 stopinjami nenavadno razdražljive in ga za-
dejo brez vsakega povoda. Pri 40 stopinjah pa po vseh izkušnjah vse žuželke mirne.

— Ali si nikdar ne izbižejo iz glave? — Bojim se, da ne, boss. Mi jim lahko razbijemo buče, ampak njihove neumnosti ne moremo izbiti.

Lidiya Seifulina:

VIRINEJA

Za Prosveto prevedel Mla Klopčič

"Ah, vi strahopetni psi! Jaz baba, jaz povrvarjena babnica naj vas učim? Ali celo ozmerjam? In vendar vas zdaj moram. Navduševali ste se za same ničvredne besede, zdaj pa ko je prišla ura dejanj, zdaj bi radi prodajali zija- la? To ne gre, možje! To ne gre, dragi moji bratje, dragi moji sodrug! Kakšno je vaše življenje, kaj ga boste še dolgo prenašali? Kdo pa je rekel: vzdržimo do akrajnosti? Kako podla je človeška duša v svoji bojazni. Vi, svojati! Če ne marate, pa pustite. Bom že še našla drugih ljudi. Če ne bodo verjeli meni, bodo vendarle verjeli svojem lastnemu življenju, da ne moremo več čakati."

Njene oči so gorele in prosile. Z odbočnim glasom je nadaljevala:

"Prišla bo ura, ko se bodo naši vrnili. Jim hočete tedaj pokazati obraz ali zadnjico? Pa dobro, jaz, nosna ženska, bom sama vodila vsotvar dalje. Če vas je volja živeti dalje v lakoti in strahovanju, potem ravnajte po svoje. Staroverni nas vladajo z nasiljem, da človeka srce boli. Vi pa bi radi še počakali, da pridejo kozaki. Saj vam ne bodo priznali, pa četudi jim obližete pete. Ze dolgo vas srepo gledajo, sluti- tvo vaše prepričanje. Če se bode gledali naši, bodo tako ali tako obračunali z vami. Pa do- bro, saj vidim, da je nesmiselno govoriti z va- mi."

Ze je hotela proti vratom. Tedaj pa so začeli kmetje spet kričati. Zmerjali so Virko, se prepirali, nazadnje pa so le aklenili tako, ka- kor je rekel Pavel.

Virka je odšla z žarečim obrazom. Bilo je, kot bi ne šla težkemu delu, marveč velikemu veselju nasproti. Silovasi, ostrženi kmet ji je smehljaje dejal:

"Ti si torej naš poveljnik in naš stotnik- ski far obenem, ženska. Koliko si vedela pove- dati! Saj to je bila cela pridiga!"

Poveljnik pa se je le z težavo vlekli do- mov. Spotoma so jo zgrabile bolečine. Vzlic temu je šla sama po babico Kozliho:

"Pojdi brž z menoj! Zdaj bom pač kmalu rodila otroka."

Ko je dospela domov, se je dolgo časa ob- tavljala iti v posteljo. S krepko stisnjenimi zobmi je hodila po sobi gor in dol.

Kozliha je nejevoljno kričala nanjo: "Zakaj držiš jezik za zobmi? Tak kriči vendar, kriči, laže ti bo. Prvič vidim tako ka- menito žensko, ki bi rada rodila, ne da bi kri- čala."

Virka se je kratko in medlo nasmehnila. Namrgodila je obraz in spet siknila presekane besede:

"Otrok naj stopi z veseljem na svet. Tako dolgo sem ga čakala. . . Kričala ne bom, rada bi bila, da bi bil porod lahek."

In je zakričala samo enkrat. Glasno in močno. Zdelo se je, da ni krik bolečine, mar- več krik veselja. In potem je preletela njeno telo neizrekljivo, sladka lahkota in zaslišala je pravično lepi glas novorojenčka.

"Le pogled, kakšnega kričalca si rodila. Ka- ko je velik! Tega bo oče vesel. Kako se poču- tiš? Si nezavestna?"

"Ne. Pokaži mi otroka. . . Sin je!"

"Kako si pa spoznala, ti premetenka? Naj podeli malo sam, najprej moram biti postreči."

Toda Virkino veselje z njenim sinom ni trajalo dolgo. Ko je pet dni nato prejela od svojih ljudi sporočilo, kako je z njimi, je po- noči nekdo razburjeno in tiho potrkal na vrata. Virka je planila in šepetaje vprašala:

"Kdo je?"

Preplašen ženski glas je odgovoril:

"Odpri brž, pusti me noter."

Toda Darja ni stopila v sobo, marveč je vprašala a praga:

"Je Kozliha pri tebi?"

"Tu je. Danes je prišla in ostala čez noč. A zakaj vprašuješ?"

"Kje je?"

"Na peti spi."

"Zbudi jo brž, otroka naj vzame k sebi, ti sama pa tebi pri tej priči skom zelenjadni vrt dol k reki. Tam te čaka Parfen."

"Kako naj otroka. . ."

"Otroka. . . kaj pa, če ubijejo tebe? Pavlu

je treba sporočiti, sicer ga vlovijo. Podvizaj se, prebudi Kozliho. Kaj stojiš?"

"Zakaj pa nisi takoj. . ."

"Kozaki so tu. Zdaj stojijo pri Kozemja- kinu. Kozemjakov dninar je bil s svojim go- spodarjem pri nji. Pa je šlihal, da nam je prišel na sled. Kozemjakin je zvedel za našo namero in šel h kozakom ter jim sporočil. Ime- noval pa je le tebe in mojega moža. Moj se je že skrli, zbeži torej hitro. Ah, da me le ne bi zalotili pri tebi! Zbeži torej skozi vrt. . . Skozi vrt dol k reki. . ."

In je izginila v temo. Virka je vzela otro- ka iz zibelke:

"Babica, mati! . . . Vzeml otroka."

"Kaj pa imaš, da si tako vznemirjena? Naj ga vzamem k sebi na pet?" No, da, sem."

Virko je spreletela strahna groza. Zdelo se ji je, da je odtrgala od svojega telesa topel, živ kos in ga izročila starki. Z budnim obrazom, brez solz, brez vzdihov je naglo vrgla ruto na glavo, ogrnila kožuh in planila iz koče.

"Virka! Virka, kam greš? O moj Bog, se ji je moglo kaj pripetiti!"

Razumela je šele potem, ko so planili ko- zaki in kmetje skozi vrata, ki so po Virkinem odhodu ostala kar odprta. Razumela je, zrla mirno s peči in začela ujkati jokajočega do- jenčka:

"No, no, no. Se nemara boljš noči, da tako kričiš. Pa — pa —"

"Kje je kmetica, ti stara copnica?"

"Odšla je nekam. Nisem je vprašala, kaj me briga? Mislim, da se bo kmalu vrnila. Briga me. Jaz ne morem teči za njo, saj nisem več mlada."

Rdečebredat kozak ji je zapretel s sabljo:

"Povej, sicer ti sbljem glavo z ramen!"

"Saj se tako ali tako slabo drži ramen. Kaj naj povem? Zbežala je, ne da bi zinila. Pa če mi razparaš trebuh, več ti ne morem povedati. Stopi proč od otroka, da ne uročiš nedolžne duše."

Ansin Kozemjakin je rekel črnolasemu oficirju:

"Tu zdaj nič ne pomaga, vaše blagorodje. Starki se je nalagala. Zdaj moramo nadzoro- vati hišo."

Tedaj je dejal stari, košeni in strogi sta- rovernik Antip, ki je bil videti kot kakšen svet- nik s stare svetniške podobe:

"Otrok naj ostane z babico tu. Potem se bo mati sama vrnila. Njeno materino mleko jo bo zvalilo k otroku."

Rečeno, storjeno. Prežavci so se poskrili na skednje pred hišo. Podnevi so iskali Virine- jo, našli pa je niso. Tri noči so strašili. Četr- to noč proti polnoči, v najtlačiji in najtemnejši uri, je prišel na rdečebredat kozak v lopi in stegnil vrat. Od vrta, sem se je bližala ženska postava. Pridržal je sapo kot lovec, kadar za- gleda divjačino. Virka se je bližala z lahno, oprezno hojo divje živali. Kót volkulja se je plazila k svojem otroku. Bilo je, kot bi s steg- njenim vratom vohala sled in kot bi jo klical njen lastni duh — duh krvi, vzete iz njenih žil — ki mu sledi, da podoji in reši svojega otroka.

Stala je še akoraj tik pri vežnih vratih, ko je rdečebredat kozak glasno poklical svoje pajdaše, ki so bili skriti v temi:

"Pokonci! Držite jo! Imam jo! Teci, Sičjov, pokličl blagorodje."

Virka je zateglo zakričala in se na moč trgala v krepkih rokah zastavnega kozaka.

"Stoj. . . Stoj! Ti hudičeva ženska! Kaj, mrha, grizla me boš! Čakaj. . ."

Virka je krepko sunila, osvobodila eno ro- ko in z vso močjo udarila kozaka po nosu. Po- tem je napela vse telo in ga brcnila v trebuh. Kozak je zakričal od bolečine in jo izpustil. Drugi je prikočil in ji zvil roke na hrbtu. Bra- nila se je in metala kozaka sem ter tja. Ne- rodno se je prestopil, zgrešil z nogu stopnico in padel na tla. Ko je omahnil, je potegnil Virko s seboj. Še enkrat je glasno in oghušujoče za- kričala. Potem je utihnila. S tlinikom je bila udarila na ostro železo, ki je bilo pritrjeno pred vrati za čiščenje čevljev. Isti hip se je oglasil iz sobe živi in proseči jok otroka. Virkine oči so v zadnjem utripu zažarele in ugasnile. . .

KONEC.

je Albertina takoj zataknila na prvotno mesto in od tistega ča- sa je skrbno pazila nanj.

To je Lucetta vedela. Vse je kazalo, da jo sprejme ta stara kobilja zelo nevljudno, a morda ji pokaže belo vrata. In vendar je hotela poskusiti srečo. Dru- gega izhoda iz kočljivega polo- žaja ni videla, kakor prikupiti se stari teti s tem, da bo hvalli- la in odobrvala njene manije.

Ze dolgo je nosila Lucetta najbolj kričeče obleke in obraz si je mazala z najprejstnejšimi barvami. Saj tako se zapelju- jejo moški, je-li? Toda teta Al- bertine bi tak obraz ne zapeljal. Ko je torej gospodična Legoune izstopila v mestecu, ni bila več podobna oni frivojni Lulu, ki je prejše noči plesala po za- tohlih beznicah Montmartra.

Zdaj ni bilo na njenih licih nobenega sledu po rdečilu, ne po kremi. Na sebi je imela sta- romodno črno obleko, ki ji je segala tja doli do gležnjev, in ogromne nizke čevlje, katere si je bila izposodila pred odhodom od hišnice in v katerih je zdaj cokolala po Bayeuxu.

Lucetta je našla staro Alber- tino v kotu kuhinje. Sedela je na pručici in lupila štiri krom- pirje. To je bila njena vsakda- nja večerja. Proti vsemu pri- čakovanju je sprejela svojo ne- čakinja dokaj prijazno.

"Stopi bliže, da te vidim, — je zamrmrala in si nataknila o- čala. — Podobna si poštenemu dekletu. Človek bi ne verjel, da prihajaš iz Pariza."

Potem je začela teta Seurelo- va zabavljati na druge člane rodbine. Trdila je, da je to zlo- činska družba, katere edini cilj na tem svetu je iztiniti čim več denarja iz tete Albertine.

Lucetta ji je pritrjevala. Po- tem je pa z dalekovidno dobro- hotnostjo izjavila, da hoče po- magati priletni teti. Če hoče, ji je Lucetta na raspolago. Bila bi ji družabnica, skrbela bi za njo zgolj po dolžnosti, ne da bi računala z nagrado. Sicer pa mnogo ne je, zadovolji se z mal- lim in stroškov ne bo povzročila.

— Milodete si, Lucetta, in pri meni ostaneš, — je dejala Albertina. — Da, živet tako za- puščena je res žalostno. Poleg tega pa še zelo slabo vidim."

In res! Lucetta je bila zelo dobrodošla teta Seurelovi, kajti starka je bila napoli slepa, a misel, da bi vzela sluškinjo, ji je bila strašna, ker jo je spomi- njala zakonskega poloma v ča- su, ko je bil mož še živ in pod- jeten. Od tistega dne je bila Lucetta dobra in čenena služ- kinja, o kakršni si teta Alberti- na še sanjala ni upala, Lucetta je bila obenem zelo vestna in na- tančna upraviteljica, ki se je pripravila z dobavitelji in notar- ji ter prisilila kmete, da so to- čno poravnali račune. Ta dvojni čudež je dopolnjevala s tem, da je spravila skupaj več denarja in znižala še itak piče izdatke. V najem sta bili odda- ni obe nadstropji hiše, Alberti- na in Lucetta sta se pa stikali v pritličju. Lucetta je spala na šimnici v okni temni izbi in ta mečin življenje ji je ugajal. Te- ta Albertina je ponavljala veno-

NAROČNIKI POZOR!

Znamenje (July 31, 1931), po- meni, da vam je naročnina po- tekla ta dan. Ponovite jo pra- vočasno, da vam lista ne usta- vimo. Ako lista ne prejmete, je mogoče ustavljen, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče ustavljen vlad napadnega na- slova, plašite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov.

Nali zastopniki so vsi dru- števni tajniki in drugi zastopni- ki, pri katerih lahko plačate na- ročnino.

Naročnina za celo leto je \$6.00 in za pol leta pa \$3.00. Člani SNPJ doplačajo \$4.80 za leto, za pol leta \$2.40.

Za mesto Chicago in Cicero za leto \$7.50, pol leta \$3.75, za čla- ne \$6.30.

Za Evropo stane za pol leta \$4.50, za vse leto pa \$9.00.

Tednik stane za Evropo \$1.70. Člani doplačajo samo 50c za poštnino.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

Upravišтво "PROSVETA" 2657-S. Lawrence Ave., Chicago

mer: tale punca je res pravi zaklad. In pogosto je pripomi- nila resno: — toda morda malo prevarčana.

Vsa večer je sestradena in od dela izmučena Lucetta na svoji šimnici navdušeno razmiš- ljala o bogastvu, ki bo kmalu njeno. S tem, da je tako dobro igrala komedijo lakomnosti, se je docela prikupila lakomni starki. Čim bi starka izdihnila, bi Lucetta nedvomno podedova- la. Potem bi pa odložila krinko obenem z nizkimi čevlji in dol- go črno obleko. In vrnila bi se kot mlada neporočena milijo- narka v Pariz, kjer bi sijajno živila.

Ceprav je teta Albertina pe- šala od meseca do meseca, ven- dar je vzdržala še osem let na tem svetu. Umrla je v 80. letu, blagoslavljajoč vnukinjo, kate- ro ji je bila poslala božja pre- vidnost, da ji je tako skrbno, požrtvovalno in nesebično stre- gla.

Oporoka ni razočala Lucetti- nih nad. Podedovala je rente in posestva. Vse skupaj je bilo vredno okroglo tri milijone. Vsa srečna je stopila Lucetta v hišo, ki je bila odela njena last. Glooko je vzdihnila, rekoč:

— Končno sem bogata!

Lucetta je bila stara že pet- in trideset let. Odvisno je bilo torej samo od njene urenitosti vae svoje načrte o sijajnem živ- ljenju. Odpotuje čim prej, iz- nebi se te grozne črne obleke, tega simbola njene dvojne igre in zmagovitega sušenjstva. Se predno je pripravila prtljago, se je napotila peš na dokaj odda- ljeni kolodvor, da pogleda na vozni red, ker ga ni hotela ku- piti. Vprašala je tudi, koliko bi stala vožnja v III. razredu iz Bayeuxa do Pariza.

— Triinpetdeset frankov, — je odgovoril uradnik.

— To je nesramnost! — je zakričala Lucetta. — Raje pro- hodim to pot peš.

Vsa razočana se je vrnila domov. Polagoma se je njena jeza polegla in Lucetta je spo- znala samo sebe. Cutila je, da je postala z dolednim posne- manjem lakomnosti stare Al- bertine zares lakomna. Krinka, katero je nosila nepretrgoma osem let, je postala naenkrat go- lo dejstvo. In zdaj je bila nje- na bodočnost zapečaten. Živo- tarila bo kot bogata, obenem pa siromašna stara "devica". Dru- gače že ni mogla. Za vse na sve- tu bi se ne bila ločila od svoje dolge črne obleke.

— Čemu neki bi hodila v Pa- riz? — je mrmrala sama pri se- bi. — Da bi zapravljala denar?

— Še na misel mi ne pride.

In tako je sedla Lucetta v ko- tu svoje kuhinje na pručico in začela lupiti štiri krompirje, ki bodo njena današnja večerja — kakor tudi vse bodoče večere do zadnjega.

NAZNANITO

Bratstvo "Prosveta" je tajkoma saj tam potem, kjer naj bi morala naznaniti vse spremembe nazlov članov in članice, naslovov prvih članov, ter imena in naslove odstopil, stali- nih in izstopil članov upravištvu Prosvete, da se lahko tebe vrsti in- stant na poljubni listi Prosvete. Ime- na in naslove, katere pošljete glavne- mu tajniku, ostanejo tam v arhivu in jih upravištvo ne dobi. Torej je zelo važno, da vsake pošljete na na- listi sate pripravljene listine vse nazlov upravištvu Prosvete poslati. Pri vsaki spremembi nazlova naj se vsake omeni stari in novi nazov. Upravištvo siljudo spetla, da do- stveni tajniki in tajnice to upoštevajo.

Philip Gdina, upravištelj.

Agitirajte za "Prosveto"!

Leningrajski živalski vrt

V Leningradu pripravljajo lik zoološki vrt. Načrt naj že gotov in predvideva 1300 ozeimlja v Oserkiju. Od tega milijarda odpade 31 ha na zeri, ki bosta vključeni v ski park. Skozi glavni vhod de dnevno lahko do 30,000 skovakev. Prva vrata jih de- do v centralo za uvodni pa- Tam jih bodo seznanili s pro- fijo živali, z njihovimi ob- napram okolici, z zakonom njia itd. Iz tega oddelka po- ljudje k najprimitivnejšim stam (gobam in črvom), k ribam, dvoživkam, plazil- sesalcem, opicam in slede- pithecanthroposu ter nena- skemu pračloveku. Visek pa bo muzej, ki bo prikaz- človeka sredi razrednega kjer zmaga socializem.

KDO MI POSODI \$2,500 ka- (mortgage) posojilo, na mo- stanovanjsko leseno hišo v Ber- basement in furnace. Platan mišna in 6% obresti. Posojila vse lastninske listine. Oglašje 2700 S. Clarence Ave., Berke- (4)

ZOBOZDRAVNI

JAMČENO, \$8

MOJE ČENE SO ZMERNE, MOJE PRAVILNE BRIZGLJAVE

Zdravstvena služba od

Popraviš ali od

Indiranje zob brez bolečin s Oxypho- PRISKAVA Z X-RAY (lasti). Po- si dante nobo popravljati, zdraviti parov in oči.

DR. GARY

30-letna praksa.

Northwest Corner

Washington and State St.

2nd Floor and 1st

Van

6 W. Randolph St.

Odprta od 9:00 do 5:00

V nedelje 9 do 1.

STAR IN ZVESTI PRIJATELJ

Je ta poznana banka vsem svojim odjemalcem, katerim vedno rada pomaga in daje nasvete. Ona obavlja vseh vrst bančne posle in prodaja "diskarte" vseh družb.

Ne pozabite se obrniti na njo kadar kaj potrebujete.

Vaši prihranki so zavarovani pri

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVENUE

CHICAGO, ILL.

Tiskarna S. N. P. J.

SPREJEMA VSA

V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledar- je, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vse pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene umerne, unijaško delo prve vrste

Enite po informacije na telefon

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 So. Lawrence Avenue

CHICAGO, ILL.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTRENA POJASNILA

Pierre Biljstey:

NAVADA

Priložnost dela zločince in rada zapelje žensko v greh. Prav kakor usoda, ki vas slu- čajno preseneti z najtežjimi u- darc. In tako sta zapustila Lucetto Legoune v istem tednu Hektor Cassegrain, ki jo je razkošno vzdrževal, in Petit Co- co, mlad zamorec, ki je na njen račun brezskrbno živel.

Ko je Hektor Cassegrain za- puščal Lucetto — fant se je namreč ženil — ji je prinesel kot zadnje darilo dokaj velik diament in natlačeno denarni- co. Mali Coco je menil, da ta- ko plemenitega Hektorja ni na vsakem vogalu in čez tri dni je izginil. In tebi nič meni nič je odnesel s seboj denarnico in di- amant.

Lucetta je ostala skoro brez belica. To je bila njena napa-

treh letih ta podli Coco, bi bila lahko našla v banki težke ti- sočke. Toda Lucetti ni bilo prav nič žal tega denarja. Saj zamorec tudi ni karšibodi. In tako je torej videla pred seboj dva izhoda: bodisi da poišče ne- mudoma novega Hektorja ali pa postane zopet modistka, kakor se ji je že pripetilo. Drugi iz- hod se ji je zdel nesprejemljiv.

Mučno je namreč delati z ne- znatnim zaslužkom, če je človek ka. Od tega, kar jo je stal v poprej brez dela mnogo zasluži. Vendar je pa Lucetta iskala bo- gatega ljubčka, ki bi bil prija- zen in radodaren kakor je bil Hektor. Minilo je več tednov, toda Lucetti se lov ni posrečil. Končno je ubogo dekle mililo, da je ujele bogatega bankirja. Toda gorje! V zadnjem hipu se je pojavila poštena ženska in ji ga je odpeljala pred nosom.

Nesreča jo je tako potrla, da je zbolela. Ko je za silo okre-

vala in ko je bila duševno strta in brez denarja v nevarnosti, da pade najnižje, se je spomni- la, da ima svojce. Še na misel ji ni prišlo, da bi posetila svo- jega siromašnega očeta ali ma- ter. Pač je pa takoj pomislila: Kaj ko bi takole slučajno pose- tila teta Albertino?

To je bila namreč milijonar- ka, ta stara, zapuščena in brez- srečna teta Albertina Seurelova, bivajoča v Bayeuxu. Nobenega sorodnika ni pustila k sebi. Ko ji je umrl mož, ji je zapustil o- gromno premoženje. Toda kljub tolikemu bogastvu je živila be- raško življenje. Ljudje so pri- povedovali o njeni lakomnosti marsikaj. Da omenimo samo tisto o njenem zobu — da, o tem umetnem zobu tete Alberti- ne, katerega je nekoč z juho po- žrla. Po dvodnevem romanju po temnih potih je prišel mali dragocni predmet brez nezgo- de zopet na dan. Vsa srečna ga